

СЕКЦІЯ 3
ІННОВАЦІЙНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

УДК 378.14

Гришко В.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту і логістики
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

НАУКОВЕ МИСЛЕННЯ - ОСНОВА ІННОВАЦІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Роль знання постійно зростає, бо знання це своєрідне паливо прогресу. Очевидно, що має зростати і роль навчального процесу, але за умови впровадження адекватних інновацій. Критеріями адекватності мають стати принципи об'єктивності і ефективності, що стає реальністю за умови широкого впровадження в освітній процес наукового мислення.

Мислення не тільки найтіснішим чином пов'язане з відчуттями і сприйняттями, але й формується на їхній основі. Перехід від відчуття до думки – складний процес, який складається, насамперед, з виділення і відособлення предмета або ознаки його, абстрагування від конкретного, одиничного і встановлення істотного, загального для багатьох предметів.

Об'єктивна матеріальна форма мислення - мова. Думка стає думкою і для себе і для інших тільки через слово-усне і письмове. Мислення також нерозривно пов'язано з практикою. Будь який вид діяльності передбачає обдумування, урахування умов дії, спостереження, планування.

Практична діяльність-основна умова виникнення і розвитку мислення, а також критерій істинності мислення. Мислення-функція мозку, результат його аналітико-синтетичної діяльності. Розумові операції різноманітні. Це-аналіз і синтез, порівняння, абстрагування, конкретизація, узагальнення, класифікація. Які з логічних операцій необхідно використати залежить від завдання та характеру інформації, що піддається розумовій обробці.

З вище приведених розумових операцій виділимо дві: абстрагування і узагальнення. Абстрагування-процес уявного відволікання від певних ознак і сторін конкретного з метою кращого його пізнання.

Ізольоване вивчення окремих ознак об'єкта за одночасного відволікання від усіх інших дає можливість глибше зрозуміти суть речей і явищ. Саме завдяки абстракції людина змогла відірватися від одиничного, конкретного і піднятися на вищий рівень пізнання-наукового теоретичного мислення.

Розумова діяльність завжди спрямована на отримання результату. Людина аналізує предмети, порівнює їх, абстрагує окремі властивості з тим, щоб виявити загальне в них, розкрити закономірності.

Таким чином, узагальнення - це виділення в предметах і явищах загального, вираженого у вигляді поняття, закону, правила, формули тощо.

Результати пізнавальної діяльності фіксують у формі понять. Поняття - це відображення істотних ознак предмета. Поняття як результат узагальнення досвіду людей є вищим продуктом мозку, вищим ступенем пізнання світу. Засвоїти поняття означає усвідомити його зміст. Розуміння- процес проникнення думки в суть чого-небудь.

На наш погляд, саме цього бракує в освітньому процесі цілого ряду дисциплін, що суттєво гальмує процес критичного переосмислення отриманої інформації і не сприяє розвитку творчості, що, в свою чергу, є фундаментом інноваційного розвитку.

Творчість це діяльність, що породжує щось якісно нове, неповторне, оригінальне. Необхідним є поширення практики наукового мислення в освітній процес всіх навчальних дисциплін без виключення.

Дуже важливим є принцип усвідомлення, який являє собою своєрідний ключ до вибіркової уваги і спостереження, а також принцип особистих коментарів, що дає змогу залишити яскравий слід у пам'яті.

Актуальним залишається необхідність подолання деструктивної суперечності між пошуковим характером наукової діяльності та нормативністю педагогічного мислення.

УДК 005.21

Дмитренко А.В., д.е.н., доцент; Мороз І.М., магістрантка
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

«ЗМІНИ В СУЧАСНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ»

Сфера освіти, як і всі сфери життя суспільства, зазнала сильних змін в умовах воєнного стану. Усі ми вчилися та продовжуємо вчитися жити в цих нових умовах: хтось – продовжувати здобувати освіту, а хтось – працювати.

Частина учасників освітнього процесу внаслідок загрози життю, бойових дій та тимчасову окупацію окремих територій вимушено перемістилася в межах України або за кордон. Багато педагогів та здобувачів освіти все ще залишаються на тимчасово окупованих територіях та потребують особливої підтримки держави. Деякі заклади освіти були фізично зруйновані. Тому потреба в нових підходах до навчання з обмеженням кількості аудиторних занять залишається проблемним питанням для значної частини освітянської спільноти. Водночас лишаються вкрай актуальними такі вимоги до вищої освіти, як: доступність; гнучкість для окремих категорій здобувачів, які працюють, мають дітей тощо; індивідуальна траєкторія навчання здобувача; впровадження дуальної освіти.

Вирішення цих питань неможливе без широкомасштабного впровадження онлайн-технологій, ґрунтовних змін у підходах до організації навчання в закладах освіти та в кожній дисципліні, зокрема ролі аудиторних занять та ефективності їхнього проведення. Але це вимагає грамотного застосування онлайн-технологій з відповідними методичними підходами, що забезпечують ефективне поєднання безпосередньої та опосередкованої форми взаємодії студентів і викладачів у вигляді нового виду навчання - змішаного навчання.

Змішане навчання здатне поєднати переваги традиційного навчання в аудиторії із можливістю забезпечення прямої інтерактивної взаємодії між студентами і викладачем та електронного або дистанційного – поза стінами ЗВО, із можливістю використання переваг залучення до навчання інформаційних технологій. Ефективність організації змішаного навчання у закладах вищої освіти наряду залежить від якості етапу створення робочої навчальної програми курсу змішаного навчання та планування змісту завдань аудиторної та дистанційної роботи студентів з курсом. Водночас, виконання студентами завдань електронного навчального курсу, створеного і розміщеного в СУН